

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2020

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY z.s.

OBSAH

Úvodní slovo	3
Náš rok 2020 v číslech	5
Kdo je <i>Chráníme mořské želvy z.s</i>	6
Přímá ochrana mořských želv	10
Vzdělávání	13
Rozvoj místních obyvatel	15
Monitoring	17
Konzultace pro zvýšení efektivity ochrany mořských želv	19
Zvyšování informovanosti	21
Plány na rok 2021	23
Hospodaření	24
Poděkování	25
Kontakt	29

ÚVODNÍ SLOVO

Rok 2020 byl bezpochyby jiný, než roky předešlé. V březnu, kdy se vše zavřelo a začaly se rušit přednášky, jsme se báli, že to nepůjde. Báli jsme se, že brzy budeme muset náš program na ochranu mořských želv ukončit. Bylo to období plné nervozity a bezmoci. Přišla ale naděje: spoustu drobných dárců, kteří se rozhodli pomoci. S pokorou a velkou vděčností tak můžeme jet dál. Program je možná dokonce stabilnější, než dříve. A je to právě díky tomu, že při nás stojíte v časech dobrých i zlých. Za to vám patří velký dík.

Ale jaký byl tento rok pro mořské želvy, jakožto kriticky ohrožené živočišné druhy? Dařilo se jim nejlépe za posledních několik desítek let! A dobré zprávy chodily z celého světa. Třeba z Indie. Tam dříve běžně probíhalo takzvané *arribadas* = hromadné kladení tisíců karet zelenavých. V posledních letech tu ale želvy hromadně nekladly, například kvůli množství světelného smogu z lodí a pevniny. Minulý rok však byli lidé zavřeni doma, a tak se želvy vrátily a několik tisíc jich na konci března na pobřeží nakladlo svá vejce. Podobné zprávy přicházely i z Brazílie, kde se na plážích objevily stovky karet pravých, nebo z Thajska. Na místních plážích se po letech nekonaly noční párty, a tak zde kladly vejce kožatky velké.

U nás v oblasti *Berau* na indonéském ostrově Borneo jsme také zaznamenali více samic, které nakladly vejce. Což byly skvělé zprávy. Bohužel s sebou pandemie přinesla i zprávy špatné. Mnoho lidí nejen v Indonésii přišlo o práci, a proto se pokoušeli přijít k penězům nelegální cestou. Objevilo se tedy více pytláků. Naštěstí jsme díky vám – dárcům a podporovatelům – mohli i nadále zajistit ochranářům plat. Na ostrovech *Bilang-bilangan* a *Mataha* tak byli ochranáři každý den po celý rok a pytláci, kteří připlouvali na pláže pro vejce, měli smůlu. Zasahovat nám dokonce pomohla i indonéská policie.

Od března jsme se nemohli věnovat ani vzdělávání a nebylo možné pořádat aktivity pro rozvoj místních obyvatel. Na ostrovy také nemohli jet pomáhat dobrovolníci. Na druhou stranu se nám podařilo rozšířit každodenní ochranu mořských želv na nová místa – například na ostrov *Lembata* na jihovýchodě Indonésie.

Mnohem více teď spolupracujeme i na dalších místech – v Indonésii i mimo ni. Pomáháme, sdílíme, co funguje, a konzultujeme možnosti ochrany a další zlepšení, kde se dá.

Tato výroční zpráva je ohlédnutím za uplynulým rokem. Popisuje výzvy, kterým jsme čelili, i to, jak jsme je řešili. Dále, co se dařilo a o čem sníme do budoucna. V neposlední řadě také ukazuje, jací jsme a na čem nám záleží. Nic z toho bychom ale nedokázali bez vás. Moc děkujeme. Vaše podpora nám totiž dává křídla, díky kterým můžeme pomáhat.

Inspirativní čtení vám přeje

Hana Svobodová
předsedkyně *Chráníme mořské želvy z.s*

Chráníme mořské želvy není jen projektem na ochranu čím dál vzácnějších živočichů, kteří stovky milionů let plní roli významných regulátorů ekosystému oceánu. Chrání nás všechny. Před vlastní zpupností a nenasytností brát z přírody vše, co si zameleme. Před vlastní neznalostí, před ztrátou nenahraditelného i před vírou, že vše, co v životě děláme, musí přinášet ekonomický zisk. Chrání nás před destrukcí biosféry, bez níž jako lidé nemůžeme na Zemi žít. Učí nás ocenit přírodu, inspiruje mladé i starší z celého světa, aby se vydávali na cestu ne kvůli zábavě, ale kvůli poznání přírody, kultury i sebe sama. A ukazuje, jak moudrým, odolným a uznávaným lídrem dokáže být žena.

Přeju z celého srdce Hance Svobodové a jejímu indonésko-českému týmu, aby se jim dařila důležitá mise a aby dál rostly řady jejich podporovatelů ve prospěch mořských želv i celé Země. My potřebujeme Hanku a Hanka potřebuje nás.

Michal Broža
dobrovolník *Chráníme mořské želvy na ostrovech Bilang-bilangan a Mataha*
a vedoucí informační kanceláře OSN pro Českou republiku

603 204

malých želv vypuštěných do moře

8 257

snůšek ochráněných před pytláky

3

chráněné ostrovy

15

ochranářů

23 dobrovolníků

5 škol, kde probíhalo vzdělávání

3 dílny, kde dochází k rozvoji místních obyvatel

4 jazyky, do kterých jsou přeloženy naše vzdělávací materiály

Dotisk anglických omalovánek s úkoly o želvách

3 země, kde probíhaly konzultace ke zvýšení efektivity ochrany mořských želv

1 aplikace

... a zvyšování informovanosti:

22 přednášek a akcí naživo – 8 online – 28 zrušeno

8 článků

1 vystoupení v živém vysílání ČT

1 namluvená kniha

12 rozhovorů v rádiu

1 vystoupení na TEDxPragueWomen

1 vzdělávací video společně se CCBC

1 kalendář

KDO JE CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY Z.S.?

Především parta nadšenců, kteří jsou odhodlaní pomáhat želvám a přírodě – dobrovolně, tedy po práci, o víkendech i na dovolených. Věříme v to, co děláme, a snažíme se to dělat co nejlépe. Víτάme proto nové myšlenky i další osoby, které by chtěly pomoci. Snažíme se ostatní svou činností inspirovat a podporovat je v hledání způsobů, jak měnit svět okolo sebe k lepšímu.

Hana Svobodová – předsedkyně spolku, bioložka, která se ochraně mořských želv věnuje už sedmáct let; čtrnáct let se profesionálně zabývá vzděláváním; zajišťuje koordinaci programu v Indonésii, český facebook a propagaci projektu

Tomáš Svoboda – zástupce a pravá ruka předsedkyně; pomáhá s překlady do španělštiny

Nataša Velenská – předsedkyně *Klubu chovatelů želv* a odborník na želvy

Eva Šlosarčíková – chovatelka a ochránkyně české i tropické fauny, zajišťuje aukce na FB skupině Ruku v ruce

Saša Zdeňková a Tomáš Kolman – v Indonésii byli již třikrát jako dobrovolníci; v Čechách se věnují vzdělávání a komunikují s dárci

Pepík Brůna – botanik, který pomáhá s úpravou webu a s technickou podporou fungování organizace; vystavuje také potvrzení o darech

Vedrana Markovic – bioložka a koordinátorka dobrovolníků; stará se o anglickou facebookovou stránku

Viki – desetiletá cestovatelka, která dělá přednášky pro školáky; má pořad v rádiu Junior; namluvila na podporu ochrany želv knihu

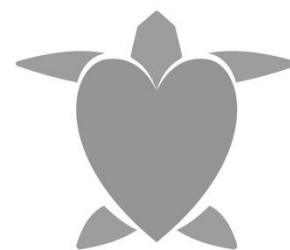
Olga Býmová – dobrovolnický pobyt v Indonésii ji motivoval pomáhat i v ČR; překládá z/do angličtiny a píše granty

Vlasta Pauke Dobešová – zajišťuje účetní fungování organizace

Darja Miková – po dobrovolničení v Indonésii pomáhá s překlady z/do angličtiny a s texty článků

Hana Redererová - překládá z/do angličtiny; stará se o anglickou facebookovou stránku a instagram, ale čím dál tím více také o dárce

Milada Kostelníková – *když ostatní nemohou, ona si čas udělá*; pomáhá hlavně s realizací akcí

CHRÁNÍME
MOŘSKÉ
ŽELVY

TÝMY V INDONÉSII, JEJICHŽ ČINNOST PODPORUJEME, KOORDINUJEME A FINANCUJEME

KONSERVASI BIOTA LAUT BERAU

Tým zajišťující ochranu mořských želv na neobydlených ostrovech *Bilang-bilangan* a *Mataha* v *Berau* na Borneu. Jmenovitě **Berly, Juli** a ochranáři **Mudar, Nof, Edi, Kasim, Riswan, Ryan, Dandy** a **Lius**.

SAHABAT PENYU LOANG

Tým na ostrově *Lembata* na jihovýchodě Indonésie chránící tamní mořské želvy. Konkrétně **Poly, Ado, Kornelis, Juvent** a **Wilhelmus**.

OCENILI NÁS

Cena Zdeňka Veselovského za výzkumný projekt *Početnost a chování kožatky velké (Dermochelys coriacea) v pobřežních vodách jižního Irska* (2008)

Nominace na *Cenu Josefa Vavrouška* za výjimečný počín v oblasti ochrany životního prostředí (2019)

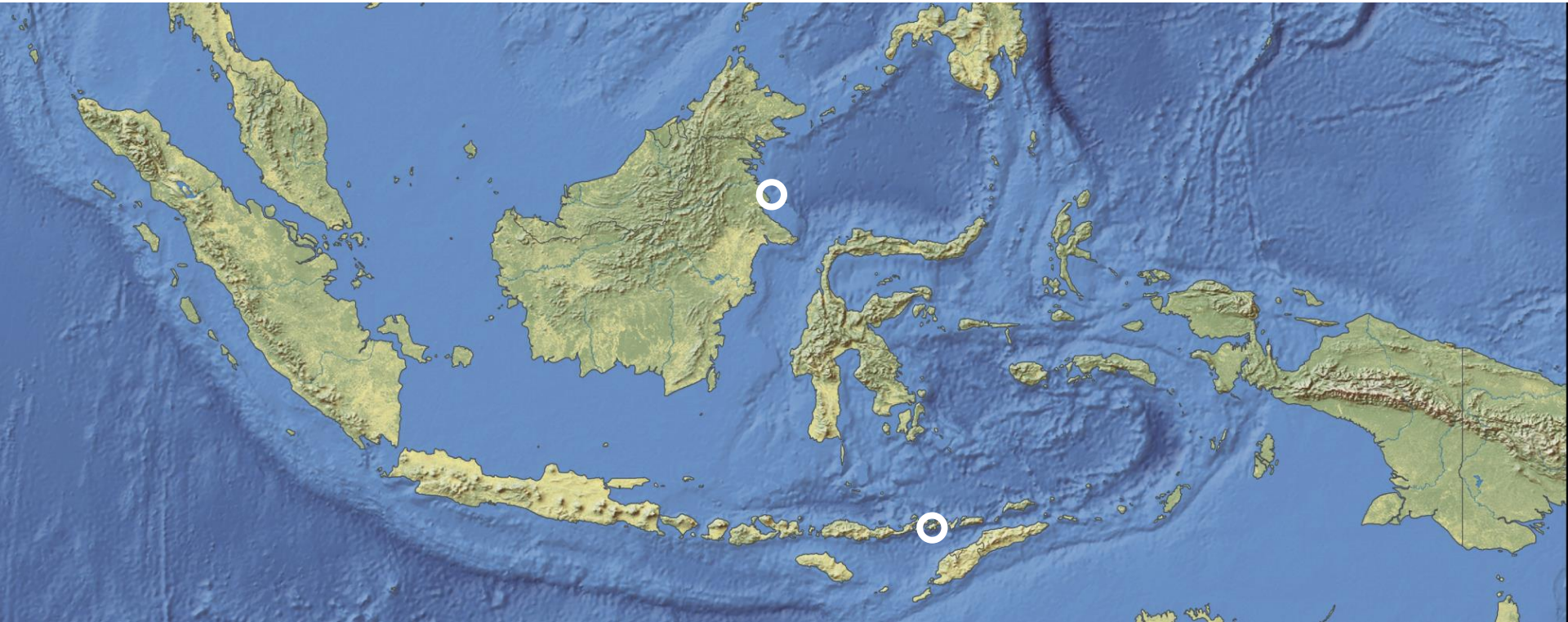
Magazín *Forbes* Hanu Svobodovou zařadil do žebříčku nadějných mladých Čechů pod 33 let, který doplňuje jejich výběr *30 pod 30*

PETA Asia – zařazení týmu *Konservasi biota laut Berau* do výběru *Animal Heroes during Covid-19*

<https://www.petaasia.com/news/animal-activist-heroes-covid-19-pandemic/>

PŘÍMÁ OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV V INDONÉSII

Mořské želvy jsou unikátní skupinou plazů, která je stará už 110 milionů let. Byly tu ještě před dinosaury a v oceánu plní mnoho důležitých rolí. Karety obrovské se živí mořskou trávou a udržují tak mořské louky, které fungují jako chráněné školky pro plůdky ryb, které v dospělosti slouží jako potrava i pro člověka. Karety pravé zase zvyšují diverzitu korálových útesů. Kožatky velké limitují populace medúz v moři. Dnes je všech sedm druhů mořských želv ohroženo vyhynutím.

Situace je nejhorší v Indickém oceánu, proto se snažíme pomáhat především zde. Naši ochranáři hlídají líhni pláže před pytláky, přemísťují želví snůšky do bezpečí a pomáhají čerstvě vylíhlým želvám do moře. Důležitou součástí jejich práce je také úklid pláží od naplaveného dřeva a odpadků, které překážejí samicím při hrabání hnízd a mláďatům při cestě do moře. A v neposlední řadě se snažíme také o vzdělávání a rozvoj místních obyvatel.

OBLAST BERAU NA BORNEU

Ostrovky v této oblasti tvoří nejdůležitější líníště pro karety obrovské nejen v Indonésii, ale dokonce v celé jihovýchodní Asii. Vejce zde kladou i kriticky ohrožené karety pravé. Činnost pytláků, po druhé světové válce až dodnes, však způsobila pokles želví populace o 91%. Ve spolupráci s indonéskou organizací *Konservasi Biota Laut Berau*, jejíž činnost financujeme a koordinujeme, chráníme mořské želvy na ostrovech *Bilang-bilangan* a *Mataha* právě v oblasti *Berau*. Od založení této organizace v roce 2014, na kterém jsme se také podíleli, už místní ochranáři přispěli k vylíhnutí více než tří milionů želv: díky ochraně před pytláky se totiž mohly bezpečně vylíhnout a odejít svobodně do moře. A co víc, toto číslo každým dnem stoupá, z čehož máme obrovskou radost.

598 422 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE

(595 231 KARET OBROVSKÝCH A 3 191 KARET PRAVÝCH)

2 CHRÁNĚNÉ OSTROVY

10 OCHRANÁŘŮ

8 192 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY

(8 162 KARET OBROVSKÝCH A 30 KARET PRAVÝCH)

23 DOBROVOLNÍKŮ

Úspěch roku: V únoru jsme na oba ostrovky pořídili novou lednici. Od konce roku 2019 už zde sice byla elektrina, díky solárním panelům, ale staré lednice byly kvůli dříve nestabilní elektřině, zajištěné generátory, již rozbité. Teď se díky novým lednicím ani ve třicetistupňovém vedru ochranářům nezkaží nacytané ryby nebo z přístavu dovezená zelenina. Opravili jsme také střechu zdejšího domečku a koupili motorku, aby si ji v době pandemie nemuseli ochranáři na nákupy půjčovat.

OSTROV LEMBATA NA JIHOVÝCHODĚ INDONÉSIE

Kromě karet pravých a karet obrovských tu kladou vejce hlavně karety zelenavé. Želv tu sice není zdaleka tolik jako v oblasti *Berau* na Borneu, je tu tedy „pouze“ pět ochranářů, z organizace *Sehabat penyu Loang*; nás ale velice těší jejich zapálení a energie! Podporujeme je a financujeme jejich činnost, protože propojují přímou ochranu želv na plážích s životem místní komunity. Místní se schází na pláži, povídají si o přírodě, společně jedí, uklízí odpadky, vypouští právě vylíhlé želvy do moře. Díky tomuto úžasnému přístupu se loni podařilo zachránit a do moře vypustit 4 782 mláďat karet pravých a karet zelenavých. A co víc – přesvědčit mnoho místních, že zabíjet želvy a krást jejich vejce není dobré. Když šéf skupiny *Sehabat penyu Loang*, který je na Lembatě zároveň i šéfem zdejší polikliniky, objížděl zdejší vesnice, aby obyvatelům vysvětlil, jak vypadají příznaky koronaviru a co dělat, pokud se nakazí, rovnou to spojil i s povídáním o želvách a ochraně přírody. S ochranou želv se tak pomalu začíná i ve dvou dalších vesnicích *Atanila* a *Balurebong*. Klobouk dolů!

4 782 MLÁĐAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE

(3 780 KARET ZELENAVÝCH A 1 002 KARET PRAVÝCH)

1 CHRÁNĚNÝ OSTROV – PLÁŽE U DVOU VESNIC (Loang a Riangdua)

5 OCHRANÁŘŮ

65 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY

(57 KARET ZELENAVÝCH A 8 KARET PRAVÝCH)

5 DOBROVOLNÍKŮ

Úspěch roku: S místní ochránářskou skupinou *Sehabat penyu Loang* jsme začali spolupracovat už v roce 2016, kdy sem přijeli dva naši ochranáři z *Berau* a zaučovali místní v ochraně mořských želv. V průběhu dalších let jsme je chtěli dále podporovat, ale finance nám bohužel dovolili poslat jen pár čelovek, vzdělávacích materiálů a také sem vyslat dobrovolníky, kteří místním pomáhali. V únoru jsme ale ostrov Lembata navštívili znovu a rozhodli se místní ochranu želv podporovat pravidelným finančním příspěvkem. Ochranáři také u vesnice *Riangdua* postavili novou chráněnou část pláže pro přemísťování snůšek, které jsou ohroženy pytláky, predátory i vysokým přílivem.

Vzdělávání je pro nás úplným základem. V Indonésii jsou však již od března 2020 zavřené školy, a tak bylo možné vzdělávací aktivity realizovat jen pár měsíců předtím

I tak jsme ale stihli na ostrově Lembata i v oblasti Berau, na obydleném ostrově Maratua, učit s Markétou Vokurkovou, jednou z nejlepších učitelek v ČR. Loni se dokonce stala finalistkou soutěže *Global Teacher Prize 2020*. Spolu jsme děti učili například angličtinu, ale také o moři, želvách a odpadu.

A nejen ve škole a školce, ale i na molu, na dlaždicích před domem... prostě kdekoliv to šlo.

Dalším úžasným dobrovolníkem se loni stal vedoucí české kanceláře OSN Michal Broža – ten pomáhal nejen ve školách, ale učil angličtinu i naše ochranáře na neobydlených ostrovech. Ve škole byl na začátku roku i dobrovolník Luděk.

Na ostrově *Lembata* několikrát proběhly vzdělávací akce ve vesnicích *Loang* a *Riangdua*. Koronavirus na ostrově totiž po většinu roku vůbec nebyl. A tak se ochranáři mohli scházet s dětmi i dospělými na pláži, společně uklízeli odpadky a povídali si o želvách a o přírodě. Kromě lidí z okolí se akcí účastnil i starosta celého ostrova. Dále také skauti, místní jeptišky a mnoho dalších.

NA 5 MÍSTECH V INDONÉSII PROBÍHALO VZDĚLÁVÁNÍ - DOSAH CCA DVĚ STĚ DĚTÍ A DOSPĚLÝCH

Vzdělávací materiály, které jsme v minulých letech vytvořili v indonéském, českém, anglickém i španělském jazyce, se nyní používají v mnoha zemích světa – dokonce jsme už na třech kontinentech! V lednu minulého roku jsme navštívili čtyři školy na Galapágách a v Ekvádoru. Učitelům jsme dávali španělskou verzi omalovánek o želvách s úkoly a oni byli nadšení, že teď tento vzdělávací materiál mohou zdarma používat a šířit do dalších škol. Díky ochranářům, se kterými jsme se setkali, teď naše vzdělávací materiály slouží i v Argentině, Mexiku a Surinamu.

DOTISK ANGLICKÝCH OMALOVÁNEK S ÚKOLY O ŽELVÁCH

V České republice běžně realizujeme vzdělávací program pro žáky prvního i druhého stupně základní školy a studenty středních škol. Program se soustředí nejen na problematiku ochrany mořských želv, ale povídáme si také o moři, odpadu a zodpovědném cestování. V minulém roce byla bohužel většina domluvených akcí zrušena. I přesto naživo proběhlo dvacet dva workshopů a přednášek, ve školách i na táborech, a osm akcí proběhlo online. Za to jsme velmi vděční. Pro žáky i učitele vzniklo ve spolupráci s *Českou koalicí na ochranu biodiverzity* vzdělávací video.

Moc nás potěšilo, že když za dětmi nemůžeme přijít do školy, informují se o želvách navzájem. Studentka Alžběta ze Smiřic, která chodí do sedmé třídy základní školy, si připravila prezentaci pro své spolužáky. Žáci ze ZŠ ZaHRAda v Tišnovských novinách dokonce informovali o situaci mořských želv a možnostech, jak jim lze pomoci. Ve Zbirohu zase žáci pomáhali informováním veřejnosti v rámci vánočního bazárku. . Klobouk dolů a děkujeme za pomoc se zvyšováním tolik potřebné informovanosti!

30 PŘEDNÁŠEK A AKCÍ V ČESKÉ REPUBLICE (22 naživo, 8 online), DOSAH PŘES 1 500 DĚTÍ

Úspěch roku: Moc si vážíme toho, že tým *Učíme se venku* vložil vzdělávací materiály o želvách na svůj web. <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#zelvy> Věříme, že díky tomu materiály využije větší množství lidí. Vytiskněte omalovánky s úkoly svým dětem i Vy. <http://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/omalovanky.pdf>

ROZVOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL

Na mnoha místech v Indonésii stále dochází k zabíjení kriticky ohrožených karet pravých. Je to kvůli želvovině, ze které se vyrábí suvenýry na prodej. A to i přesto, že je to zákonem zakázané. Aby však došlo ke změně, je potřeba místním obyvatelům zajistit alternativní zdroj obživy. Podporujeme proto místní řemeslníky a dáváme jim tipy na to, co vyrábět místo produktů ze želvoviny. Od března však kvůli pandemii onemocnění covid-19 nemohly tyto workshopy probíhat. Ještě v únoru jsme alespoň navštívili tři dílny, které díky naší podpoře vznikly v minulých letech.

Tyto výrobky, které jsou šetrné k želvám i přírodě, od řemeslníků vykupujeme za férové ceny a poté nabízíme na akcích projektu. Výtěžek z těchto akcí putuje zpátky do financování projektu.

Právě kvůli pandemii však minulý rok mnoho akcí nebylo. Zboží indonéských řemeslníků i další produkty, které pomáhají, se od minulého roku začaly nabízet alespoň v obchodě s ekologickými výrobky *Zelená domácnost*.

<https://www.zelenadomacnost.com/k/pomoc-morskym-zelvam-ochranou-jejich-lihnist>

TŘI DÍLNY VYRÁBÍ KOKOSOVÉ VÝROBKY

Máme velkou radost z toho, že ve vesnici *Loang* na ostrově *Lembata* začaly místní ženy tkát tradiční látky s motivem mořských želv. Věříme, že toto originální a inovativní řešení se rozšíří i na další části ostrova a pomůže zvýšit informovanost o důležitosti ochrany mořských želv. Přičemž právě v této oblasti je to velice důležité. Když jsme během naší návštěvy v únoru kontrolovali trh v hlavním městě ostrova *Lewoleba*, narazili jsme na obrovské množství zboží z želvoviny. Místní nám své ilegální výrobky ukazovali a nabízeli, a to i ve chvíli, kdy jsme vytáhli kameru. Místní nejspíš ani nevěděli, že prodej produktů z želv je nezákonný. Je vidět, že osvěta je zde více než potřeba. Přímo na trhu vznikla reportáž s Danem Mrázkem z Českého rozhlasu

<https://plus.rozhlas.cz/illegalni-trh-se-zelvami-8163133>

Pomoci můžete na svých cestách i vy.

Stačí, když budete podobné produkty vyrobené decimováním ohrožených druhů odmítat.

Děkujeme.

Úspěch roku: I v této složité době vykupujeme výrobky z kokosu od řemeslníků v oblasti *Berau*, byť je nyní nemůžeme dopravit do České republiky. Důležité pro nás však je, aby místní obyvatelé měli pravidelný příjem a nevrátili se k zabíjení karet pravých nebo k jiné ilegální činnosti.

MONITORING SITUACE MOŘSKÝCH ŽELV

Na Galapágy a do Ekvádoru jsme se chtěli podívat už dlouho. Tento sen se nám v lednu 2020 splnil. Nejednalo se však o jen tak ledajakou cestu. Jsme moc rádi, že jedním z jejích cílů bylo i monitorování ochrany mořských želv a konzultace s místními odborníky. Vzájemná podpora, inspirace, spolupráce a učení se – to jsou věci, které jsou pro nás ve spolku *Chráníme mořské želvy z.s.* velmi důležité.

Během jediného měsíce jsme projeli celé Galapágy i pobřeží Ekvádoru. Společně jsme konzultovali a sdíleli zkušenosti s odborníky z *Charles Darwin station*, *WWF*, zdejšího ministerstva životního prostředí, vědeckého centra a organizace *Frente insolar*, *REMACOPSE* a *Pacoche*. Tři dny jsme společně s odborníky z ministerstva pracovali na pláži *Playa Rosada* a v rehabilitačním centru se zraněnými želvami v *Parque Marino Valdivia*. Deset dní jsme pomáhali v terénu místní organizaci *Equilibrio Azul*. Prováděli jsme denní i noční hlídky na plážích, přenášeli vejce karet pravých do bezpečí, dělali průzkum úspěšnosti vylíhlých hnízd. Želvy jsme měřili, čipovali... a pracovali jsme také s rybáři. Pláž *La Playita*, na které jsme pracovali nejčastěji, je nejdůležitějším místem pro karety právě na celém pacifickém pobřeží Jižní Ameriky. Dva dny jsme také monitorovali práci ministerstva na pláži *La Botada* u San Lorenza. Zde se nachází tzv. hatcheries – chráněné části pláže, kam se přemísťují snůšky karet zelenavých nakladené příliš blízko moře.

Na Galapágách ani v Ekvádoru jsme během našeho pobytu nenarazili na problémy s pytláky. Tu největší hrozbu pro zdejších pět druhů mořských želv však představují rybáři. Želvy se zachytávají do jejich sítí a při snaze dostat se ven sítě svými ploutvemi trhají. Na plážích tak lze nalézt mnoho mrtvých želv, které byly utlučeny rybáři, aby zabránili ničení svých sítí. Jde z toho mráz po zádech. Ty želvy, které přežijí, jsou léčeny v rehabilitačních centrech, jako například *Parque Marino Valdivia*, přičemž nejvíce želv se tu léčí s rozbitou hlavou. Po doléčení se želvy co nejrychleji vrací zpět do moře.

Dalším problémem jsou v Ekvádoru psi. I ti, kteří mají majitele, jsou často volně bez vodítka. Když po pláži do moře běží právě vyhlíhlé želvy, často je psi sežerou nebo zabijí, byť třeba neúmyslně. Mnohdy se také stává, že vyhrabou vejce, která na pláži vyčichají.

Věříme, že v případě rybářů i majitelů psů by pomohla osvěta, práce s komunitou a vzdělávání. Snad jsme místní odborníky dostatečně inspirovali svými zkušenostmi z Indonésie. Nyní mohou zvážit, zda o tyto činnosti svou práci rozšíří.

Pomoci s monitoringem situace mořských želv můžete při svých cestách i vy. Stačí si stáhnout naši aplikaci TURTLE RANGER nebo nám napsat email o tom, co jste v souvislosti s želvami zažili. Dodáte nám tak důležitá data a potřebné důkazy na řešení s vládami i policií. Oceníme i pár fotek.

1 APLIKACE

Přáli bychom si, aby se po uklidnění situace s covid-19 nevrátilo vše do starých kolejí, ale aby naše další kroky vedly k udržitelnější budoucnosti. Začít můžeme třeba právě s cestováním – právě jeho zodpovědnější formy jsme propagovali na přednášce TEDx Prague Women <https://m.youtube.com/watch?v=Ae7qQdikNvA>

KONZULTACE PRO ZVÝŠENÍ EFEKTIVITY OCHRANY MOŘSKÝCH ŽELV

Jako konzultanti se snažíme pomáhat, sdílet zkušenosti a inspirovat k jednání kdekoliv, kde je o to zájem. Sdílíme, co funguje, a podporujeme lidi v tom, aby dokázali měnit svět okolo sebe k lepšímu.

Máme tedy svou vizi: svět, ve kterém lidé mají rádi přírodu a zajímají se o mořské želvy; svět, kde místní i turisté rozumí příčinám ohrožení těchto kriticky ohrožených plazů a snaží se jednat tak, aby nepřispívali k poklesu jejich populací.

INDONÉSIE – ostrov Sumbawa

V červenci se nám ozvala skupinka Čechů žijících na ostrově *Sumbawa*. Vadilo jim, že místní prodávají želví vejce. Poradili jsme jim, co takovým prodejcům říct – že jsou želvy ohrožené vyhynutím a chráněné zákonem; že je to nelegální; že je potřeba s tím přestat. Prodej vajec na tomto místě opravdu přestal a skupinka Čechů začala s místní vládou a policií jednat o vzniku rezervace. Až se tento proces schválí, budeme jim moct poslat naše ochranáře, aby místním ukázali principy ochrany. Zatím tedy tito dobrovolníci, jmenovitě Lukáš s Ester, alespoň rozmístili cedule okolo pláží, které upozorňují na význam ochrany mořských želv. Také zde, s pomocí našich materiálů, vzdělávají děti. Na jednu z akcí jich přišlo padesát sedm! A každé dostalo mimo jiné i čtyřicetistránkové omalovánky s úkoly, které se týkají ochrany mořských želv. Společně hráli hry, prohlíželi si fotky i videa ze života želv a děti i jejich rodiče se dozvěděli spoustu nových informací. Například, že kvůli znečištěnému moři je konzumace želvích vajec zdraví škodlivá, neboť se v želvách hromadí těžké kovy a další škodlivé látky. Doslova valili oči. Jsme tedy moc rádi, že můžeme přispět k započatí ochrany mořských želv na dalším místě!

SRÍ LANKA

Petra, která v roce 2019 monitorovala efektivitu ochrany mořských želv na Srí Lance, v minulém roce tento výzkum obhájila jako svou diplomovou práci. Máme tak dostatek informací o jednotlivých centrech i mapu, která ukazuje, která centra splňují nebo nesplňují kritéria efektivní ochrany želv. Bylo také sepsáno několik doporučení pro změnu. Tato doporučení budou probírána přímo se srílanskou vládou.

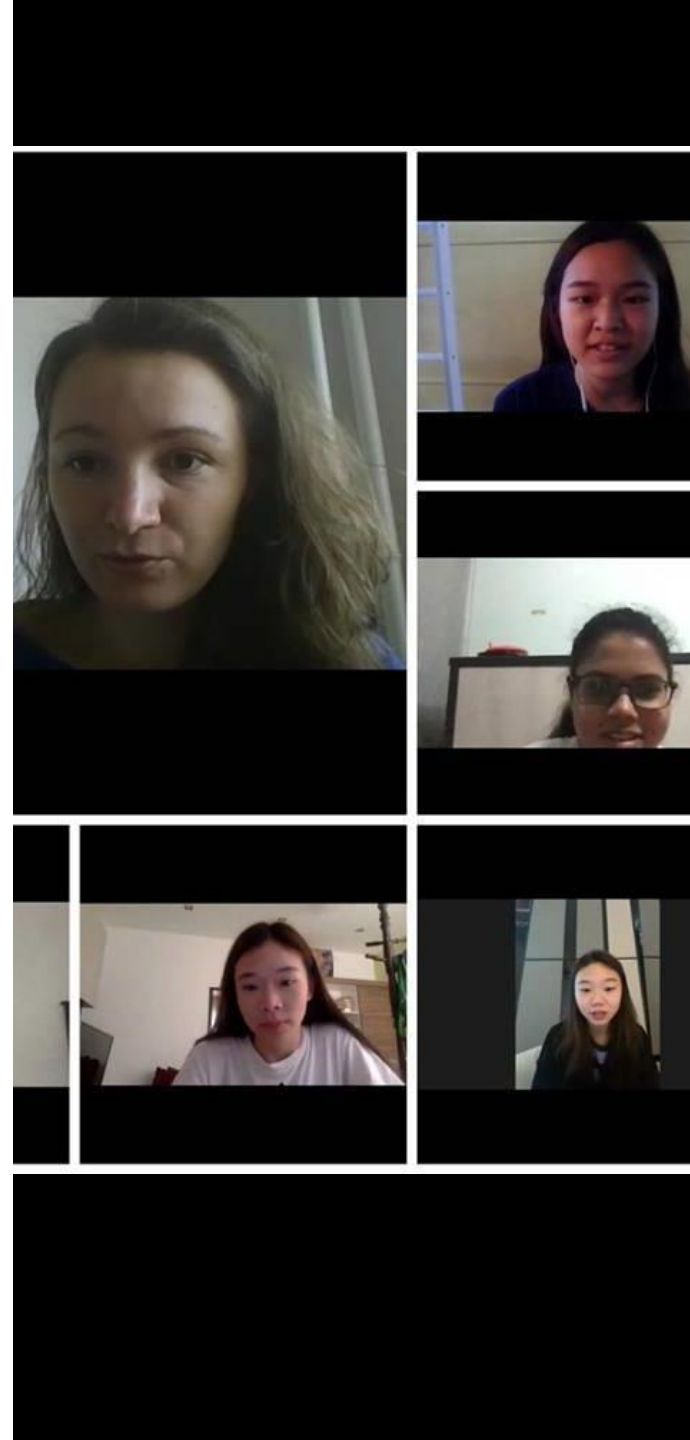
V roce 2020 jsme začali intenzivně spolupracovat s Markem Němcem, honorárním konzulem demokratické socialistické republiky Srí Lanka pro Českou Republiku. Naším společným cílem je zefektivnění ochrany želv v záchranných stanicích na Srí Lance. V současné situaci, kdy se na Srí Lanku ani nedá jet, to jde sice pomalu, ale věříme, že se to posune.

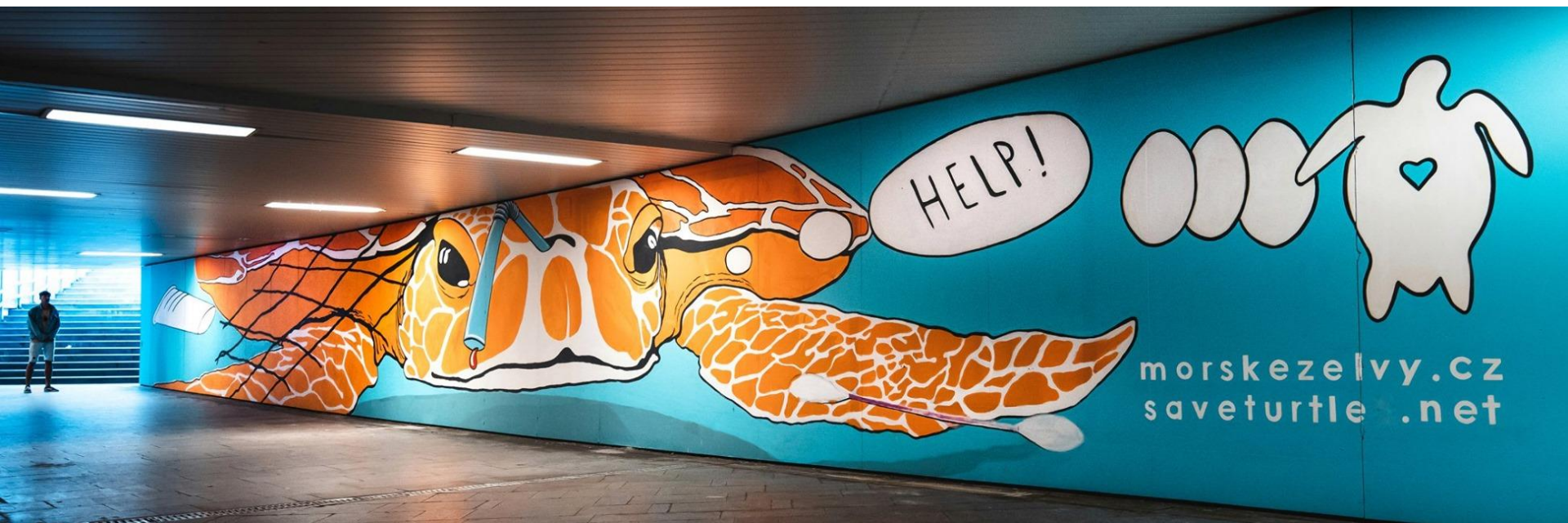
Hlavní problém zde představují záchranná centra na „ochranu želv“, kde jsou zdravé želvy drženy v bazénech, aby si je mohli turisté prohlédnout. Těmto želvám však zakrňují svaly, a tak nemohou přirozeně plavat; kvůli malé hloubce se jim dostatečně nevyvinou plíce; dále nemají přirozenou potravu; a především ztrácí svůj přirozený instinkt, kam se v dospělosti vrátit, aby nakladly vejce. Tato záchranná centra vejce často vykupují od lidí, kteří je sebrali na pláži, což pouze dále podporuje tuto nelegální praktiku.

Pomoci se změnou této situace mohou i turisté. Každý se může rozhodnout, zda chce svou návštěvou tato centra podporovat, nebo zda raději navštíví jiné, kde jsou želvy skutečně chráněny. V těchto centrech můžete samice při kladení vajec pozorovat s červenou čelovkou, jejíž světlo želvy neděsí. Také můžete pouštět mláďata do moře hned po vylíhnutí. Pokud už se v centru s kontraproduktivní ochranou ocitnete, pomůže nám, pokud pořídíte fotky a dáte nám o situaci vědět. Použít můžete e-mail i aplikaci TURTLE RANGER. DĚKUJEME MOC.

MALAJSIE

V prosinci se na nás s prosbou o konzultaci obrátili i ochranáři a studenti z Malajsie. Poslali jsme jim mnoho materiálů, sdíleli jsme své zkušenosti a poskytli tipy, jak v Malajsi ochranu mořských želv zefektivnit. V kontaktu budeme i nadále a věříme, že jim společné konzultace budou užitečné.

V České republice pro nás bylo v uplynulém roce velmi obtížné vzdělávat veřejnost a zvyšovat informovanost o situaci mořských želv. Příčin bylo mnoho – nouzový stav, zavřené školy, zákaz hromadných akcí... Přesto jsme se snažili, jak to jen šlo, a v létě tak proběhlo několik přednášek a akcí naživo. Zúčastnili jsme se i různých táborů pro děti. Na podzim se přednášky vrátily do online prostoru. Realizovalo se i několik rozhovorů v rádiu a vyšlo i pár článků. A i když toho bylo méně než loni, věříme, že to všechno mělo smysl. A hlavně, to nejdůležitější – tedy každodenní přímá ochrana na plážích – stále probíhá.

30 WORKSHOPŮ, PŘEDNÁŠEK A AKCÍ (22x naživo, 8x online)

8 ČLÁNKŮ

12 ROZHOVORŮ V RÁDIU (1 z nich v rádiu v Indonésii)

2 VYSTOUPENÍ V TELEVIZI

1 VIDEO S OSN

1 NAMLUVENÁ KNIHA

Za poslechnutí stojí

Koronavirus a projekty na ochranu přírody – reportáž Dana Mrázka v Českém rozhlasu (čas 15:50)

<https://program.rozhlas.cz/zaznamy#/plus/42/2020-10-02>

Ešus – Radio1 - 1.6.2020 [Hanka, želvy a cesty] <https://www.spreaker.com/user/radio1prague/esus-2020-06-08>

ČRo Plus: 13.-18.3.2020 - 5 rozhlasových reportáží přímo z Indonésie - o želvách, ochraně, o želvovině i o tom, jak rozšiřujeme program na nové místo. <https://plus.rozhlas.cz/vedecke-dobrodruzstvi-v-indonesii-rodne-ostrovy-zelv-mizi-pod-vodou-kde-budou-8162763>

Ke čtení doporučujeme

Hospodářské noviny 22.5.2020 *Portrét: Češka, která zastavila želví mafii*

http://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/HN2020_eg21_20-22_portret_Dama.pdf

ACTIVE BEAUTY magazín, který je bezplatně dostupný ve všech více než 230 prodejnách DM v ČR <http://www.activebeauty.cz/cs/active-beauty-mesice-hanka-svobodova/>

Moc děkujeme a tleskáme Happymu za unikátní, třicet dva metrů dlouhou grafiku želvy v podchodu u vlakového nádraží v Českých Budějovicích. Toto unikátní dílo nutí k zamýšlení každého, kdo kolem projde.

Petrovi J. Juračkovi, Vítovi Lukášovi a Marcele Justianové bychom rádi poděkovali za ochotu věnovat své fotografie do kalendáře *Chráníme mořské želvy 2022*. Věříme, že toto krásné dílo pomůže s šířením informací o želvách a že mnoha lidem udělá radost. Kalendář si můžete pořídit zde <http://www.morskezelvy.cz/novinky/novinky/kalendar-chranime-morske-zelvy.htm>

Velké díky také pro Viki, která, když nemůže pomáhat želvám přednáškami, namluvila audioknižku Kamarád Jak, ze které půjde na ochranu želv část z výtěžku.

Úspěch roku

Velkým a nečekaným oceněním bylo zařazení předsedkyně spolku Hany Svobodové do žebříčku nadějných mladých Čechů do 33 let, který sestavuje magazín *Forbes*. Velmi nás potěšila i nominace na Cenu Josefa Vavrouška za výjimečný počin v oblasti ochrany životního prostředí 2019.

Děkujeme za podporu. Vidíme, že vám na naší práci záleží, že vám připadá užitečná a smysluplná. Pomáhá nám to jít dál a snažit se mořské želvy chránit i v této nelehké době.

O ČEM SNÍME A ČEHO CHCEME DOSÁHNOUT V ROCE 2021

Pokusíme se

- pokračovat v přímé ochraně mořských želv na líhních plážích v Indonésii, a to jak v oblasti *Berau*, tak i na ostrově *Lembata*
- obnovit dobrovolnický program v obou zmíněných oblastech
- podpořit vznik chráněného území na ostrově *Sumbawa*
- oživit vzdělávání i rozvoj místních obyvatel v Indonésii
- zvýšit efektivitu ochrany mořských želv na Srí Lance
- monitorovat situace mořských želv v Mexiku a Malajsii
- šířit naše vzdělávací materiály do dalších zemí
- šířit aplikaci TURTLE RANGER mezi veřejnost a cestovatele
- zvyšovat informovanost o situaci mořských želv a způsobech, jak jim pomoci;

Dále také vzdělávat obecně o moři, odpadech a zodpovědném cestování, a to nejen v České republice, ale i jinde ve světě

Děkujeme, že nám v našich cílech pomáháte!

Hospodaření spolku Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2020

Výnosy: 1 373 994,91 CZK = dary

Náklady: 983 470,44 CZK = převod do Indonésie, poplatky a čerpání dotace

Hospodářský výsledek: 390 524,47 CZK

Detaily můžete sledovat na transparentním účtu organizace viz <https://ib.fio.cz/ib/transparent?a=2101346384>

This confirmation is valid after being signed by both parties.

In Prague

31.12.2020

Tanjung Redeb 31.12.2020

Hana Svobodová

Berlianto Daniel

In In Prague, 31 December 2020

Hana Svobodová

In Loang, 31 December 2020

Polikarpus Bala

Dotace z rozpočtu města Brna

Výše dotace: 5 000 Kč

Poskytovatel: statutární město Brno

Období realizace projektu: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020

Cílem projektu bylo realizovat interaktivní dílny a přednášky o mořských želvách, moři, odpadu, zodpovědném cestování atd. pro žáky ZŠ na území města Brna a dotisknout již vytvořené vzdělávací materiály.

V roce 2020 jsme dělali, co jsme mohli, abychom program na ochranu mořských želv udrželi v chodu.

Podařilo se. Bez vás bychom to ale nikdy nedokázali.

Víme, že tento rok nebyl jednoduchý ani pro vás – naše partnery a podporovatele.

**O to více děkujeme, že jste nás podpořili
i v tomto těžkém období.**

APM SPORT; AGAMA POLY-GRAFICKÝ ATELIÉR, S.R.O.; PROSAZ, Z. Ú.; ZELENÁ DOMÁCNOST.COM; WILDWALK.EU; MÝDLÁRNA NAMYDLENÁ KÁČA; PRVNIPOMOCPSA.CZ; STEEBLO; WE-STRAW S.R.O.; STEM EDUCATION S.R.O - KROUŽKY JEDUEDU.CZ; ZŠ.DUHOVKA S.R.O.; ZÁKLADNÍ ŠKOLA ROUSÍNOV; ZEBRA TECHNOLOGIES; ANDELKY.CZ; MVP EVENTS S.R.O.; VOTAS S.R.O.; ALDAGANG; LIPKA; ALKIT S.R.O.; SPOLEK STURM; INREKO S R.O.; BRIGHT MINDS; MĚSTO BRNO; ČESKÁ KOALICE NA OCHRANU BIODIVERZITY (CCBC); ZOOLOGICKA ZAHRADA JIHLAVA; ZOOPARK ZÁJEZD O.P.S; KLUB SLUNEČNICE, Z.Ú.; DĚTSKÝ KLUB KODYMKA; GLASSOR DECORATIONS S.R.O.; UTUTATISE

Děkujeme a držíme palce i škole potápění NemoDiving a cestovní kanceláři China tours. V roce 2020 a bohužel i teď bojují den co den o přežití. Stále nám ale fandí a my doufáme, že až se situace zlepší, naše úzká spolupráce bude obnovena.

Děkujeme všem podporovatelům a individuálním dárcům, díky vám je naše činnost možná.

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2020 přispěli na transparentní účet částkou nad 1000Kč):

Martin Vokurek – Microsoft
Svobodová Hana,
Lucie Látalová,
Jurman Radek,
Haken Jakub,
Vojtěch Mutina
Kateřina Mutinová,
Tvarůžek Libor,
Kulichová Markéta,
Michal Řezníček,
Pavel Forman,

Lucie Klečková,
Zdeňková Alexandra
Horák Hubert
Sablaturova Petra
Dušek Pavel
Wiesner Luděk
Novák Michal
Jana Pazdírková
Venzara Jaroslav
Frolík Jan
Býmová Olga

Vlasta Pauke Dobešová
Gazda Richard
Martin Vokurek
Zemková Eva, mgr. Ing.
Grundová Hana
Valesova Zdenka
Procházková Alena
Peterka Martin
Kodymová Veronika
Adam Petrusek
Adéla Kulichová

Tereza Pěnková
Jandačková Bronislava
Veronika Mergentalová
Jitka Vokurková
Jariabková Markéta
Lucie Vojáčková
Horackova Iva
Pakandlova Ivana
Broža Michal

Surmaj David
David Švejnoha
Petra Langerová
Sedloňová Nikola,dis
Markéta Kulichová a Adéla Jenková
Barbora Matoušková
Veronika Brazdilova
Slepička Jaroslav
Bulková Veronika
Oldřich Mudra
Josef Brůna
Ondřejčková Iveta
Pivečková Hana
Marek Aleš
Petr Flidr
Petr Suvorov
Jirásková Ivana Lola
Lukáš Podloucký
Kostelníková Milada
Adéla Štrynclova

Iva Uhrová
Holik Martin
Turzik Petr
Miroslava Doležalová
Gabriela Čermáková
Petra Machátová
Slepičková Veronika
Přichystal Pavel
Michaela Hronová
Šťastná Klára
Duskova Lucie
Kostner Robert, mgr.
Jiřina Mekhafia
Jiří Čech
Del - Llano Solanas
Tláškalová Andrea
Chabr Pavel
Zmeškalová Alena, mgr
Žita Bukovská
Tomáš Ryba

Vojtěchová Jana, mgr.
Dařílek Pavel
Cankařová Pavlína
Alena Wilczynska
Volmanova Katerina
Pořízková Lenka
Záruba Martin
Kolář Vojtěch
De Wolfova Jitka
Marie Polanská
Dokulilová Martina
Maloy Řezáčová Pavlí
Justianová Marcela
Zýková Ivana
Jiri Svoboda
Šlosarčíková Eva
Mariašová Milena, mgr
Rážová Miloslava
Krbec Martin
V.Čermák Macková

Jan Pelcik
Weiglova Daniela
Škrlová Veronika
Vaculik David
Magdaléna Polanská
Mášková Iva, mvd.
Lucie Holeček
Klírová Alena, mgr.
Neumanová Pavla
Adela Krabcova
Pešanová Věra
Ing. Kateřina Volman
Ungrová Petra
Tesarik Zdenek
Vilém Jurek
Pauke Tomáš, ing.
Kočová Barbora
Součková Klára, mvd.
Hoffmannová Tereza
Sittová Vanda

Děkujeme také všem, kteří přispívají přes DARUJME.CZ

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2020 přispěli přes DARUJME.CZ částkou nad 1000Kč)

Sandra Vohrnová, Martin Novák, Petra Zíková, Jiří Kolínek, Tereza Buková, Andrea Olejníková, Andrea Zelenáková, Irena Provazníková, Jan Dvořák, Věra Vršková, Zuzana Pavlíková, Andrea Tláskalová, Daniela Musilová, Jakub Vlasák, Kristýna Kaiser, Vladimíra Štrynclová, Zdeňka Hořanová, Ladislav Stehlík, Dominik Křížek, Jiří Šimberský, Petr Vavřík, Andrea Heinzová, Jana Offenbartlová, Jana Vobořilová, Klára Skořepová, Marek Dubský, Pavlína Valová, Martin Vokurek, Gabriela Szabó, Jarmila Mazancová, Julie Fülepová, Magdaléna Hrabětová, Darja Farářová, Jakub Procházka, Jarmila Mazancová, Jiří Kouba, Rošťa Trávníček, Sylvie Pavlíčková, Terezie Františka Čerovská, Třída Baobab, Zdeněk Sojma, Petr Gzyl, Jana Otradovcová, Pepe Barbar, Božena Klodová, Jana Stenglová, Jiri Überall, Lucie Zemanová, Matěj Klus, Michaela Svobodová, Šárka Fenyková, Tereza Štilipová, Veronika Fialová, Štěpán Stránský, Viki Vlachová, Jiří Grunt, Alena Hrubá, Jirka Lazorčák, Jiří Barnet, Josef Felbáb, Justina Danišová, Kamila Půlpytlková, Luis Oliveira, Marcela Bila, Marcela Pešanová, Martin Špaček, Ondřej Sedláček, Soňa Pavlovičová

Moc díky také za aukce ve facebookové skupině Ruku v ruce

Děkujeme vám všem, kteří nakupujete přes Givt.cz

**Děkujeme všem kolegům, spolupracovníkům a dobrovolníkům
za vaše obrovské nasazení.**

**Speciální poděkování patří našim skvělým ochranářům.
Těšíme se na spolupráci v dalším roce!**

Foto: titulní strana - Petr Jan Juračka; strana 2, 11, 16, 18, 20, 27 – Hana Svobodová ; strana 3 – Vokurkovi; strana 4 - Michal Broža; strana 5, 6, 7, 8 – ochranáři z Konservasi Biota Laut Berau; strana 9, 12, 14, 19, 26, 29 - ochranáři ze Sahabat Penyu Loang; strana 10 - Josef Brůna; strana 13, 15 – Dan Mrázek; strana 17 – David Vašina; strana 21 – Vladimír Happy Horváth; strana 23 - Vít Lukáš;

grafická úprava David Vašina

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY, Z.S.
Velkoveská 81,
Předboj,
Kojetice u Prahy,
250 72

www.morskezelvy.cz
hanka.sauria@seznam.cz
+420 775162654
IČ: 06608477
Číslo účtu: 2101346384 / 2010